

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 10 päivänä tammikuuta 2023

8/2023

Valtioneuvoston asetus terveydensuojeluasetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydensuojeluasetuksen (1280/1994) 8 §, sellaisena kuin se on asetuksessa 207/2006, sekä

lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on asetuksessa 207/2006, uusi 6 momentti, asetuksella 207/2006 kumotun 10 §:n tilalle uusi 10 § sekä asetukseen uusi 10 a–10 c § ja liite seuraavasti:

4 §

Ilmoitus ja sen sisältö

Terveydensuojelulain 18 a §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa vedenjakelualueesta on ilmoitettava tämän asetuksen 8 §:ssä tarkoitettut tiedot. Mainitun pykälän 5–7 kohdan osalta ilmoitusvelvollisuus koskee vain sellaista toiminnanharjoittajaa, joka ottaa tai käsittelee vettä itse. Jos yhteisessä käytössä olevan vedenottamon tai vesisäiliön omistajalla ei ole Y-tunnusta, ilmoitukseen ei tarvitse sisällyttää mainitun pykälän 2 kohdassa tarkoitettua tietoa.

3 luku

Talousvesi

8 §

Talousvettä toimittavan laitoksen toimintaa koskevan hakemuksen sisältö

Terveydensuojelulain 18 §:ssä tarkoitettua talousvettä toimittavan laitoksen toimintaa koskevasta hakemuksesta on käytävä ilmi ainakin seuraavat tiedot:

- 1) laitoksen nimi, kotipaikka ja yhteystiedot;
- 2) laitoksen Y-tunnus;
- 3) vedenjakelualuekohtainen laitoksen vedenjakelualueille päivittäin toimitettavan talousveden vuosittainen keskimäärä ja enimmäismäärä sekä veden määrän vaihtelu eri vuodenaikoina;
- 4) vedenjakelualuekohtainen laitoksen vedenjakelualueiden vedenkäyttäjien vuosittainen keskimäärä ja enimmäismäärä sekä vedenkäyttäjien määrän vaihtelu eri vuodenaikoina;
- 5) jäljennös vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettusta luvasta veden ottamiseen;

- 6) raakaveden hankintaan käytettävän pohjavesialueen tai pintavesimuodostuman nimi ja sen ympäristönsuojelulain 222 §:ssä tarkoitettuun ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitty tunnus;
- 7) raakaveden laatu, joka voi vaikuttaa talousveden terveydelliseen laatuun tai käyttökelpoisuuteen;
- 8) ostettavan veden laatu ja vettä myyvän laitoksen yhteystiedot, jos vettä ostetaan;
- 9) vedenkäsittely ja siinä käytettävät kemikaalit;
- 10) talousvedeksi toimitettavan veden laatu;
- 11) selvitys laitoksessa työskentelevien talousveden laatuun vaikuttavia toimenpiteitä tekevien henkilöiden pätevyydestä ja terveydensuojelulain 20 b §:ssä tarkoitettua laitosteknisestä ja talousvesihygieenisestä osaamisesta;
- 12) ehdotus terveydensuojelulain 20 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesta valvonnasta;
- 13) laitoksen omaavaltontasuunnitelma;
- 14) aikataulu vesihuoltolain (119/2001) 15 a §:n 2 momentissa tarkoitettua häiriötilanteisiin varautumista koskevan suunnitelman laatimisesta, jos hakijana on vesihuoltolaissa tarkoitettu vesihuoltolaitos;
- 15) muut kuin 1–14 kohdassa tarkoitettua tarpeelliset tiedot talousveden laadun arvioimiseksi.

10 §

Talousveden laatuvaatimuksista poikkeaminen

Aluehallintovirasto voi myöntää terveydensuojelulain 17 a §:ssä tarkoitettua poikkeuksen talousveden kemiallisten laatuvaatimusten täyttymisestä, jos:

- 1) kyseessä on terveydensuojelulain 18 §:n nojalla hyväksytyn talousvettä toimittavan laitoksen tai sellaisen toiminnanharjoittajan talousveden ottoon tarkoitettu uusi vedenottopisteen vedenmuodostumisalue, joka on tehnyt mainitun lain 18 a §:n mukaisen ilmoituksen;
- 2) vedenottopisteen vedenmuodostumisalueella tunnistetaan uusi raakaveden pilaantumislähde taikka äskettäin tutkittu tai havaittu uusi talousveden terveydelliseen laatuun vaikuttava muuttuja; tai
- 3) vedenottopisteen vedenmuodostumisalueella on tapahtunut ennakoimaton ja poikkeuksellinen tilanne, joka voi johtaa talousveden laatuvaatimusmuuttujan tilapäiseen poikkeamaan.

Kemiallisen laatuvaatimusmuuttujan poikkeava pitoisuus saa olla enintään puolitoistakertainen muuttujan enimmäisarvoon verrattuna. Aluehallintovirasto voi kuitenkin hyväksyä tätä suuremman pitoisuuden, jos siihen on erityinen syy.

Poikkeuksen voimassaoloaika on rajattava mahdollisimman lyhyeksi, kuitenkin enintään kolmeksi vuodeksi. Perustellusta syystä aluehallintovirasto voi myöntää poikkeuksen myös muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jos kyseessä on vedenjakelualue, jolla käytetään talousvettä keskimäärin vähemmän kuin 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai alle 50 henkilön tarpeisiin.

10 a §

Talousveden laatuvaatimuksista poikkeamista koskevan hakemuksen sisältö

Toiminnanharjoittajan on esitettävä poikkeamista koskevassa hakemuksessa seuraavat tiedot:

- 1) vedenjakelualue, jota poikkeus koskee;
- 2) vedenjakelualueelle päivittäin toimitettavan veden keskimäärä ja enimmäismäärä;
- 3) talousveden käyttäjämäärä vedenjakelualueella;

- 4) talousveden toimituksen piirissä olevat elintarvikehuoneistot, joille veden laadulla on olennaista merkitystä;
- 5) muuttuja, jonka enimmäisarvosta haetaan poikkeusta;
- 6) enimmäispitoisuus, jolle poikkeusta haetaan;
- 7) poikkeuksen syy;
- 8) poikkeuksen haettu kesto;
- 9) muuttujaa koskevat aiemmat valvontatutkimustulokset;
- 10) veden laadun seurantasuunnitelma, johon sisältyy tarvittaessa tihennetty seuranta;
- 11) suunnitelma korjaavista toimenpiteistä aikatauluineen ja kustannusarvioineen.

10 b §

Talousveden laatuvaatimuksista poikkeamista koskeva menettely

Aluehallintoviraston pyynnöstä kunnan terveydensuojeluviranomaisen on annettava talousveden laatuvaatimuksista poikkeamista koskevasta hakemuksesta aluehallintovirastolle lausunto, johon sisältyy viranomaisen kanta haetun poikkeuksen kestosta sekä selvitys terveydensuojelulain 20 §:n 3 momentin nojalla annetuista määräyksistä. Aluehallintoviraston on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto vaihtoehtoisista vedenhankintatavoista, jos veden laadun saattaminen terveydensuojelulain vaatimusten mukaiseksi edellyttää muutoksia vedenhankinnassa. Lisäksi aluehallintoviraston on tarvittaessa pyydettävä elintarvikelain 5 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulta kunnan valvontaviranomaiselta lausunto haetusta poikkeuksesta elintarviketurvallisuudelle aiheutuvista vaikutuksista.

Aluehallintoviraston on sisällytettävä poikkeusta koskevaan päätökseen:

- 1) 10 a §:ssä tarkoitetut tiedot;
- 2) perustelut hyväksymälleen poikkeavalle pitoisuudelle;
- 3) määräys poikkeusjakson loppupuolella aluehallintovirastolle toimitettavasta selvityksestä veden laadun ja korjaavien toimenpiteiden edistymisestä.

Aluehallintoviraston on toimitettava poikkeusta koskeva päätöksensä tiedoksi sosiaali- ja terveysministeriölle, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Jos aluehallintovirasto on pyytänyt lausunnon elintarvikelaissa tarkoitettulta valvontaviranomaiselta, päätös myönnetystä poikkeuksesta on toimitettava myös tälle tiedoksi.

Perustellusta syystä aluehallintovirasto voi myöntää poikkeuksen toiseksi enintään kolmen vuoden pituiseksi jaksoksi. Toiminnanharjoittajan on tehtävä toista jaksoa koskeva hakemus aluehallintovirastolle vähintään kolme kuukautta ennen ensimmäisen poikkeuksen päättymistä. Hakemuksessa on esitettävä 10 a §:ssä tarkoitetut tiedot ja tämän pykälän 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu selvitys. Aluehallintoviraston on toimitettava mainittu selvitys ja poikkeuksen myöntämistä toiselle jaksolle koskevat perustelut vähintään kuukausi ennen aiotun poikkeuksen alkamista Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, joka välittää tiedot viipymättä Euroopan komissiolle.

10 c §

Tietokokonaisuudet

Terveydensuojelulain 21 §:n nojalla laadittavat tietokokonaisuudet koskevat:

- 1) sellaisten vedenottopisteiden vedenmuodostumisalueiden riskienhallintaa, joilta otetaan talousveden valmistukseen tarkoitettua vettä käytettäväksi talousvetenä vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin;
- 2) talousveden saatavuuden parantamiseksi ja käytön edistämiseksi toteutettuja toimenpiteitä;
- 3) ensisijaisina tiloina käytettävien rakennusten vesilaitteistojen riskienhallintaa;

8/2023

4) talousveden laatuvaatimusmuuttujien täyttymättömyyttä ja niihin liittyviä korjaavia toimenpiteitä;

5) talousvettä koskevia häiriötilanteita, jotka ovat kestäneet yli kymmenen peräkkäistä päivää ja joiden vaikutuspiiriin on kuulunut yli 1 000 vedenkäyttäjää;

6) talousveden laatuvaatimuksille myönnettyjä poikkeuksia.

Tietokokonaisuuksiin liitettävien tietojen kokoamisessa on käytettävä vähintään liitteen mukaisia tietoaaineistoja. Tietokokonaisuuksiin ei saa sisällyttää salassa pidettäviä tietoja.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettut tietokokonaisuudet on saatettava ajan tasalle joka kuudes vuosi ja 4–6 kohdassa tarkoitettut tietokokonaisuudet vuosittain.

Tämä asetus tulee voimaan 12 päivänä tammikuuta 2023.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on laadittava 10 c §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tietokokonaisuus viimeistään 12 päivänä heinäkuuta 2027.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on laadittava 10 c §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut tietokokonaisuudet viimeistään 12 päivänä tammikuuta 2029.

Helsingissä 5.1.2023

Kuntaministeri Sirpa Paatero

Neuvotteleva virkamies Jarkko Rapala

Tietokokonaisuuksien laatimisessa käytettävät tietoaineistot

1. Vedenottopisteiden vedenmuodostumisalueiden riskienhallinnan tietokokonaisuus:
Ympäristönsuojelulain 222 §:ssä tarkoitettuun ympäristönsuojelun tietojärjestelmään tallennetut:
 - a) valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 24 ja 25 §:ssä tarkoitettut vesimuodostumakohtaiset tiedot vesienhoidon perustoimenpiteistä ja täydentävistä toimenpiteistä;
 - b) vesihuoltolain 15 §:n 2 momentissa tarkoitettut raakaveden laadun seurannan tulokset.
2. Ensisijaisina tiloina käytettävien rakennusten vesilaitteistojen riskienhallinnan tietokokonaisuus:
 - a) terveydensuojelulain 19 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot toimenpiteistä riskien ennalta ehkäisemiseksi, poistamiseksi tai vähentämiseksi;
 - b) terveydensuojelulain 19 b §:n 4 momentin nojalla tallennetut veden laadun tarkkailua koskevat tulokset.
3. Talousveden laatuvaatimusmuuttujien täyttymättömyyttä ja niihin liittyviä korjaavia toimenpiteitä koskeva tietokokonaisuus:
 - a) terveydensuojelulain 20 §:n 2 momentin nojalla tietojärjestelmään tallennetut talousveden valvontatutkimusten tulokset.
4. Talousvettä koskevat häiriötilanteet:
 - a) terveydensuojelulain 20 a §:n 2 momentin nojalla laaditut epidemian selvitystä koskevat ilmoitukset;
 - b) kunnan terveydensuojeluviranomaisen aluehallintovirastolle ilmoittamat talousvettä koskevat häiriötilanteet.
5. Talousveden latuvaatimuksille myönnettyjä poikkeuksia koskeva tietokokonaisuus:
 - a) terveydensuojelulain 17 a §:n nojalla myönnetyt poikkeukset.